

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ
Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради
на 2024/2025 навчальний рік

ЗМІСТ

Вступ.....	3
Розділ 1. Призначення закладу освіти	3
Розділ 2. Опис моделі випускника закладу освіти.....	4
Розділ 3. Освітня програма закладу та її обґрунтування.....	5
3.1. Освітня програма базової середньої освіти.....	5
3.2. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта).....	29
Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій.....	46
Розділ 5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	48
Розділ 6. Структура навчального року.....	48

Вступ

Освітня програма Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний» Чернівецької міської ради – єдиний комплекс сплановані і організовані для досягнення результатів навчання.

Мета програми: окреслити рекомендовані підходи до організації освітнім закладом комплексу освітніх компонентів для досягнення обов'язкових результатів навчання.

Призначення: освітня програма – це документ, що визначає тільки зміст освіти та технології реалізації змісту, тому не дублює Статут, програму розвитку та річний план роботи, не перевантажена теоретичними та дослідницькими матеріалами.

Особливості: заклад освіти «вільний» лише у визначенні змісту варіативної складової, інваріантна частина – це компетенція органів державної влади.

Освітня програма об'єднує всіх педагогів в питанні «кінцевого продукту» нашої спільної діяльності, що виражається у розробці «моделі» випускника початкової, основної і старшої школи.

Очікування:

Освітня програма допоможе педагогічному колективу:

- ✓ глибше зрозуміти специфіку і призначення закладу освіти виявити й обґрунтувати особливості організації освітнього процесу в цілому;
- ✓ визначити зміст освіти з урахуванням побажань громади;
- ✓ закласти основу для формування навчальних планів на довгостроковий період;
- ✓ забезпечити принцип наступності;
- ✓ вибирати адекватні форми контролю реалізації цілей з боку адміністрації;
- ✓ захистити учнів від необґрунтованої зміни програм, підручників.

Розділ 1. Призначення закладу освіти

Призначення закладу освіти полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку, забезпечені їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення здобувачів освіти до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних в'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнисних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Здобувачі освіти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основним засобом реалізації призначення закладу загальної середньої освіти є засвоєння здобувачами освіти обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм, а також уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд: надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу; інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в здобувачів освіти сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалення та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; вирішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми здійснюється через три рівні освіти:

- ✓ початкова освіта тривалістю чотири роки;
- ✓ базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- ✓ профільна середня освіта тривалістю два роки.

Розділ 2. Модель випускника закладу освіти

Випускник ліцею – це особистість, патріот та новатор:

- ✓ цілісна особистість, усебічно розвинена, здатна до критичного мислення;
- ✓ патріот з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення;
- ✓ новатор, здатний змінювати навколишній світ, розвивати економіку, конкурувати на ринку праці, вчитися продовж життя.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, старанний, працелюбний самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності, володіє культурою інтелектуальної діяльності, знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою і чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3. Освітні програми.

3.1. Освітня програма базової середньої освіти

Освітня програма Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний» Чернівецької міської ради для II ступеня (базова середня освіта, 8-9 класи) розроблена згідно Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 та наказу МОН України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня».

Для 5-7-х класів згідно Державного стандарту базової середньої освіти (2020); Типових освітніх програм (наказ МОН від 19.02.2021 №235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки у України від 09.08.2024 №1120).

Модельні навчальні програми для 5-6 класів.

№ з/п	Предмет	Програма (авт)
1.	Українська мова. 5-6 класи	Заболотний .О.В., Заболотний В.В., Лаврінчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
2.	Українська література. 5-6 класи	Яценко Т.О. , Качак Т.Б., Кизилова В.В., Пахаренко В.І., Дячок С.О., Овдійчук Л.М., Слижук О.А., Макаренко В.М., Тригуб І.А.
3.	Зарубіжна література. 5-9 класи	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
4.	Іноземна мова. 5-9 класи	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
5.	Друга іноземна мова. 5-9 класи	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., САмойлюкевич І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л.
6.	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти. 5-6 класи (інтегрований курс)	Кафтан М.В., Козорог О.Г., Костюк І.А., Мудрий М.М., Селіваненко В.В.
7.	Етика. 5-6 класи	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.
8.	Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)	Шиян О.І., Дяків В.Г., Волощенко О.В., Гриньова М.В., Козак О.П., Овчарук О.В., Седоченко А.Б., Сорока І.З., Страшко С.В.
9.	Фізична культура. 5-9 класи	Баженов В.Є., Бідний М.В., Ребріна А.А., Данільченко В.О., Коломоєць Є.А., Дутчак М.В.
10.	Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я.І.
11.	Математика. 5-6 класи	Істер О.С.
12.	Інформатика 5-6 класи	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
13.	Технології. 5-6 класи (дівчата)	Ходзицька І.Ю, Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
14.	Технології. 5-6 класи (хлопці)	Терещук А.І., Абрамова О.В., Гащак В.М., Павич Н.М.
15.	Мистецтво. 5-6 класи (інтегрований курс)	Івасюк О.М., Комаровська О.А., Кізілова Г.О., Лемешева Н.А., Лобова О.В., Назар Л.Й., Чужинова І.Ю., Шулько О.А.

16.	Географія 6-9 класи	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Б., Даценко Л.М.
-----	---------------------	--

Модельні навчальні програми для 7-9 класів.

№ з/п	Предмет	Програма (авт)
17.	Українська мова 7-9 класи	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лаврінчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.
18.	Українська література 7-9 класи	Яценко Т.О., Пахаренко В.І., Слижук О.А., Тригуб І.А.
19.	Зарубіжна література. 5-9 класи	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Туряниця В.Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.
20.	Іноземна мова. 5-9 класи	Зимомря І.М., Мойсюк В.А., Трифан М.С., Унгурян І.К., Яковчук М.В.
21.	Друга іноземна мова. 5-9 класи	Редько В.Г., Шаленко О.П., Сотнікова С.І., Коваленко О.Я., Коропецька І.Б., Якоб О.М., САМОЙЛЮКЕВИЧ І.В., Добра О.М., Кіор Т.М., Мацькович М.Р., Глинюк Л.М., Браун Є.Л.
22.	Історія України	Бурлака О.В., Желіба О.В., Павловська –Кравчук В.А., Худобець А.О., Черкас Б.В. Щупак І.Я.
23.	Всесвітня історія	Щупак І.Я., Посунько А.С., Бакка Т.В., Бурлака О.В., Власова Н.С., Желіба О.В., Махонін О.О., Мелещенко Т.В., Павловська-Кравчук В.А., Піскарьова І.О., Худобець А.О.
24.	Здоров'я, безпека та добробут. 7-9 класи (інтегрований курс)	Шиян О.І., Дяків В.Г., Седоченко А.Б., Страшко С.В.
25.	Фізична культура. 5-9 класи	Баженков В.Є., Бідний М.В., Ребріна А.А., Данільченко В.О., Коломоєць Є.А., Дутчак М.В.
26.	Алгебра 7-9 класи	Істер О.С.
27.	Геометрія 7-9 класи	Істер О.С.
28.	Біологія 7-9 класи	Балан П.Г., Кулініч О.М., Юрченко Л.П.
29.	Географія 6-9 класи	Кобернік С.Г., Коваленко Р.Р., Гільберг Т.Б., Даценко Л.М.
30.	Фізика 7-9 класи	Кремінський Б.Г., Гельфгат І.М., Божинова Ф.Я., Ненашев І.Ю., Кірюхіна О.О.
31.	Хімія 7-9 класи	Григорович О.В.
32.	Інформатика 7-9 класи	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.
33.	Технології 7-9 класи	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.
34.	Мистецтво 7-9 класи	Івасюк О.М., Комаровська О.А., Власова В.Г.,

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладу складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову (передбачені обраним варіантом навчального плану Типової освітньої програми), сформовану на державному рівні та варіативну складову.

Години навчального навантаження для розподілу між освітніми компонентами, варіативної складової навчального плану в класах спрямовані на:

а) вивчення предметів інваріантної складової:

- ✓ українська мова (8-і, 9-і класи);
- ✓ українська література (5-7 класи)
- ✓ німецька мова (5-7-і класи);
- ✓ алгебра (7,8,9-і класи);
- ✓ геометрія (7-8-і класи);
- ✓ математика (5-6)класи;
- ✓ інтегрований курс «Пізнаємо природу» (5-6 класи);
- ✓ Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти (5-6 класи);
- ✓ музичне мистецтво (5-7 класи);
- ✓ образотворче мистецтво (5-7 класи);
- ✓ англійська мова (5-7 класи);
- ✓ географія (6 клас);
- ✓ етика (6 клас);
- ✓ інформатика (6 клас);
- ✓ історія України (7 клас);

- ✓ всесвітня історія (7 клас);
- ✓ громадянська освіта (7 клас, питання громадянської освіти інтегровані в курс історії України)

б) вивчення факультативів:

- ✓ Прикладні фінанси (8 клас);
- ✓ Економіка & фінанси (9 клас);

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" , "Основи здоров'я" та «Здоров'я безпека та добробут» а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій. Через варіативні модулі можуть реалізовуватись не лише окремі види спорту, а й ритміка, хореографія, пластика, фітнес тощо.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності)	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти,

	<p>мовами</p>	<p>пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
<p>2</p>	<p>Спілкування іноземними мовами</p>	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>

3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного</p>

		<p>розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в</p>

		<p>життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ошадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ошадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики</p>

щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.

Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізнi лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізнi лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртка.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

<p>Екологічна безпека й сталий розвиток</p>	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
<p>Громадянська відповідальність</p>	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
<p>Здоров'я і безпека</p>	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>

Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>
---	--

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти. Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Навчальну програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури (українська мова, українська література, іноземна мова, зарубіжна література).

Суспільствознавство (історія України, всесвітня історія, основи правознавства).

Мистецтво (музичне мистецтво, образотворче мистецтво, мистецтво).

Математика (математика, алгебра, геометрія).

Природознавство (природознавство, біологія, географія, фізика, хімія).

Технології (трудове навчання, інформатика).

Здоров'я і фізична культура (основи здоров'я, фізична культура, «Здоров'я, безпека та добробут»).

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок,
- уроки-семінари, конференції, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, відео-уроки тощо.

Також формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, форуми, спектаклі, брифінги, квести.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, які також виконують функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ПРОЄКТ «ІНТЕЛЕКТ УКРАЇНИ»

Вступ

Програма розроблена на основі Державного стандарту базової середньої освіти (далі — Державний стандарт), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898 згідно з вимогами, передбаченими статтею 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Програма містить:

- перелік освітніх компонентів та їхню логічну послідовність, що презентовано в органічній єдності та взаємозв'язку концептуальних засад, цілей, змісту, методів, форм і засобів освітнього процесу в базовій школі Проєкту;
- вимоги до дітей, які можуть розпочати навчання за цією Програмою;
- загальний обсяг навчального навантаження учнів 5–6-х проєктних класів;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти 5-х і 6-х проєктних класів.

Програма включає:

- варіант навчального плану з розподілом годин між освітніми

- галузями / предметами / інтегрованими курсами за роками навчання;
- перелік навчальних програм, які мають / можуть використовуватися в освітньому процесі;
- опис форм організації освітнього процесу та педагогічних технологій;
- види / форми оцінювання та його інструментарій.

На основі Програми розроблено власну освітню програму.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, складена на основі цієї Цілями базової середньої освіти в Проєкті визнано всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей і наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей, розвиток самостійності, творчості й допитливості. Зазначені цілі досягаються через модернізацію базової середньої освіти в Проєкті на засадах компетентнісного підходу, концептуальною метою якого є становлення учня як суб'єкта життєдіяльності завдяки сформованості системи взаємопов'язаних ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Компетентність трактуємо відповідно до Закону України «Про освіту» (стаття 1) як інтегровану якість особистості, що є динамічною комбінацією знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей і визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та / або подальшу навчальну діяльність.

Концептуальними засадами досягнення цілей базової середньої освіти в Проєкті є основні положення компетентнісного й особистісно-діяльнісного підходів, зокрема низка таких взаємопов'язаних положень. Компетентнісна базова середня освіта в Проєкті втілює в життя основні положення компетентнісного підходу та продовжує процес формування в учнів середнього шкільного віку ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей. Під ключовими розуміємо компетентності, що виявляються в здатності людини до ефективної життєдіяльності в усіх сферах людського буття; під загальнопредметними — компетентності, що допомагають особистості успішно опановувати предмети певної освітньої галузі; під предметними — компетентності, що забезпечують повноцінне засвоєння учнями змісту конкретних навчальних предметів. Як органічно взаємопов'язані складові будь-якої компетентності розглядаємо ставлення та цінності, знання; інтелектуальні та практичні вміння й навички (зокрема, такі наскрізні вміння, як читання з розумінням, висловлення власно думки усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, конструктивне керування емоціями, оцінювання ризиків, прийняття рішень, розв'язування проблем, здатність співпрацювати з іншими людьми). До ключових відносимо такі компетентності: вільне володіння державною мовою; здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами; математичну компетентність; компетентності в галузі природничих наук,

техніки і технологій; інноваційність; екологічну компетентність; інформаційно-комунікаційну компетентність; навчання протягом життя; громадянські та соціальні компетентності; культурну компетентність; підприємливість і фінансову грамотність (Закон України «Про освіту», статті 1, 12); проектується й реалізується на засадах особистісно-діяльнісного підходу як система, що функціонує та розвивається відповідно до основних положень парадигми особистісно зорієнтованої освіти й діяльнісного підходу, зокрема принципів гуманістичної, особистісної та діяльнісної спрямованості освіти.

Унікальність Програми порівняно з іншими освітніми програми для базової школи (адаптаційний цикл, 5–6-ті класи) виявляється в тому, що:

1. Базова середня освіта в Проєкті розглядається як феномен, що функціонує та розвивається відповідно до принципів системного підходу, зокрема принципів органічної єдності педагогічної системи й середовища, цілеспрямованості, рівноважної відповідності, оптимальності, зворотного зв'язку, єдності програмованого, рефлексивного та адаптивного видів управління тощо. Так, у Проєкті реалізується системна модель формування в учнів ключових компетентностей, що дозволяє повною мірою задіяти потенціал закладів загальної середньої освіти завдяки поєднанню предметно-тематичної, міжпредметної та виховної моделей. Зокрема, формування соціальної та громадянської компетентностей учнів 5–6-х проєктних класів відбувається на годинах спілкування, на заходах і заняттях у дитячих організаціях та клубах тощо (виховна модель), на уроках інтегрованих курсів «Навчаємося разом» та «Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти» (предметно-тематична модель, оскільки набуття учнями означених компетентностей належить до провідних цілей цих навчальних предметів) та під час вивчення всіх інших дисциплін Типового навчального плану (міжпредметна модель, що реалізується через технологію ціннісного насичення кожного уроку).

2. Базова середня освіта в Проєкті моделюється й упроваджується в освітній процес на засадах синергетичного підходу як нелінійна система відкритого типу, здатна до самоорганізації. Відкритість освіти виявляється в доцільності її розбудови на основі поєднання різних методологій і підходів, освітніх технологій і методик, а також їхніх компонентів; нелінійність — у необхідності конструювання освітньої системи як гнучкого багатоваріантного системного утворення з правом вибору суб'єктами освітнього процесу одного / кількох варіантів його організації, зокрема й за індивідуальною освітньою траєкторією; здатність до самоорганізації — у переважанні технологій інтерактивного навчання, підвищенні ролі самоосвіти.

3. Зміст базової середньої освіти в Проєкті визначається згідно з дидактичними принципами відповідності змісту освіти формаційним і цивілізаційним тенденціям розвитку людства взагалі й українського

суспільства зокрема. Тому як вихідні розглядаємо положення постнекласичної парадигми освіти, у якій концептуальною освітньою метою визнано створення умов для самоактуалізації та творчої самореалізації особистості в складному нестабільному світі. Аксіологічними імперативами державної освітньої політики в постнекласичній парадигмі є поєднання технократизму з гуманістичними пріоритетами та культуроцентричністю, яка репрезентує типові риси культурної особистості: духовність, національну свідомість, культурну толерантність, позитивне мислення, емоційний інтелект тощо. У зв'язку з вищезазначеним реалізація компетентнісної моделі освіти в Проєкті передбачає, з одного боку, упровадження STEM-освіти як провідного тренду модернізації національних освітніх систем, метою якої є підготовка фахівців у галузі converging NBIC-технологій — ядра 6-го технологічного укладу, а з іншого — формування в учнів соціальної, громадянської, державницької та культурної компетентностей, позитивного мислення й емоційного інтелекту.

4. Характерними для STEM-освіти в Проєкті є:

- ✓ STEM-освіта розпочинається в Проєкті в початковій школі та продовжується в базовій;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті є «містком» між навчанням учнів та їхньою кар'єрою. За оцінками науковців, у майбутньому 9 із 10 найбільш затребуваних і високооплачуваних спеціальностей належатимуть до NBIC-сектора та вимагатимуть від претендентів високого рівня сформованості міждисциплінарних компетентностей у галузі STEM-дисциплін;
- ✓ мета STEM-освіти в Проєкті — розвивати в учнів інтерес до навчальних предметів природничо-математичного циклу, а також формувати в них систему взаємопов'язаних компетентностей, зокрема концептуальної (розуміння природничо-наукових і математичних концепцій, операцій та відношень), стратегічної (здатність формулювати й розв'язувати наукові, технічні та технологічні проблеми), когнітивної (здатність логічно мислити, пояснювати, аргументувати, а також здатність до рефлексії), операційної (здатність охайно та точно виконувати операції), аксіологічної (здатність розглядати об'єкт як корисний одночасно зі здатністю вірити у власну ефективність);
- ✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає фундаменталізацію освіти, що виявляється в поглибленому вивченні предметів природничо-математичного циклу;
- ✓ STEM-освіта в Проєкті здійснюється на засадах міждисциплінарного та проєктного підходів, що забезпечується завдяки інтегрованому навчанню за темами, а не за предметами, навчанню на основі власних відкриттів, спрямованому на формування в учнів дослідницької компетентності,

опанування ними алгоритму розв'язання винахідницьких задач, інноваційної стратегії розробки проєктів;

✓ STEM-освіта в Проєкті реалізує дидактичний принцип практичної спрямованості навчання (на основі здобутих знань учні на уроках створюють прототипи / моделі реальних об'єктів, процесів або продукти сучасної індустрії);

✓ STEM-освіта в Проєкті передбачає посилену увагу до вивчення англійської мови, оскільки найбільш значущі наукові друковані та інтернет-ресурси публікуються саме цією мовою;

✓ STEM-освіта в Проєкті здійснюється як в урочний, так і в позаурочний час.

5. Згідно з принципом єдності змістового та процесуально-діяльнісного (методи, форми, засоби освітнього процесу) компонентів освіти й відповідно до основних положень Концепції «Нова українська школа», Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту повної загальної середньої освіти в освітньому процесі 5–6-х проєктних класів реалізуються:

✓ інтерактивні освітні технології та технології критичного мислення, зокрема кооперативне навчання, робота в парах або групах, авторські технології («Робота з множинним текстом», «Складання і розігрування діалогів», «Синтез думок», «Тонкі і товсті запитання», «Учитель», «Шість капелюхів» тощо); технологія навчання в грі; дискусія («Я — висловлювання», «Обери позицію», «Парламентські слухання», «Ток-шоу» тощо); метод проєктів; тренінги (соціально-психологічні тренінги, тренінги особистісного зростання тощо), афірмації, що спрямовані на становлення учнів як суб'єктів життєдіяльності, патріотів України, активних членів громадянського суспільства, які сповідують традиційні й новітні демократичні цінності, ідеї позитивного мислення, а також здатні самостійно та критично мислити, працювати в команді, ефективно взаємодіяти з іншими людьми;

✓ навчання на основі власних відкриттів; проблемне навчання; запитальне навчання, розв'язання винахідницьких задач на основі теорії розв'язання винахідницьких задач Г. Альтшулера тощо);

✓ технологія раціонального читання, метою якої є формування в учнів таких наскрізних умінь, означених у Законі України «Про освіту» (стаття 12), як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, а також спроможність опрацьовувати значний обсяг наукової та навчальної інформації за обмежений час. Сутність цієї технології полягає в системній роботі над формуванням в учнів: 1) технічної складової читання за допомогою комплексу спеціальних вправ, що спрямовані на підвищення темпу читання вголос і про себе,

розширення обсягу симультанного сприйняття одиниць тексту й удосконалення процесів запам'ятовування; 2) здатності розуміти прочитане, критично осмислювати й оцінювати інформацію завдяки вправам «Техніка аргументації»; 3) спроможності переказувати текст, виділяючи інформацію, яку необхідно запам'ятати, та раціонально запам'ятовувати її, висловлювати усно та письмово власну думку щодо прочитаного, обґрунтовуючи її, завдяки комплексу вправ, зокрема «Учитель»

тощо; 4) уміння створювати на основі прочитаного власні есе, тексти-розповіді, тексти-описи, тексти-міркування;

✓ технологія повного засвоєння навчальних одиниць, що ґрунтується на таксономії Б. Блума, теорії поетапного формування розумових дій П. Гальперіна, методиці інтервальних повторень Г. Еббінгауза (застосування та створення інтелект-карт та карт знань, візуалізація інформації, «Фотоапарат», «Найрозумніший», «Великі перегони», «Коло словникових слів», «Ключові слова», «Запам'ятовую ефективно», «Актор», «Активне слухання»);

✓ технологія збагачення освітнього процесу, що ґрунтується на тріадній моделі збагачення Дж. Рензулі. Відповідно до цієї моделі в Проєкті передбачено систему заходів, спрямованих на створення умов для розвитку в учнів мотивації, креативності та інтелекту.

Відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти формування в учнів проєктних класів ключових, загальнопредметних і предметних компетентностей здійснюється за такими освітніми галузями

- 1) мовно-літературна;
- 2) математична;
- 3) природнича;
- 4) технологічна;
- 5) інформатична;
- 6) соціальна і здоров'язбережувальна;
- 7) громадянська та історична;
- 8) мистецька;
- 9) фізкультурна.

Вимоги до осіб, які можуть навчатися за Програмою

Зарахування (переведення) учнів до проєктного класу відбувається відповідно до чинного законодавства.

Навчання за Програмою можуть розпочати (продовжити) учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

До здобуття другого рівня повної загальної середньої освіти адаптаційного циклу (5–6-ті класи) в Проєкті допускаються переважно учні,

які здобували початкову освіту в Проєкті. На бажання батьків (або осіб, які їх замінюють) та при наявності вільних місць можливим є перехід (вступ) учня/учениці з класів, які працюють не за освітньою програмою науково-педагогічного проєкту «Інтелект України», до проєктних класів.

У кожному індивідуальному випадку рішення приймає адміністрація закладу загальної середньої освіти. Адміністрація закладу організовує проведення діагностичної перевірки рівня навчальних досягнень таких учнів.

Діагностична перевірка проводиться з математики (письмово) та іноземної мови (усно та письмово). Для проведення діагностичної перевірки наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджуються склад комісії (голова та члени комісії), графік проведення й діагностичні завдання з математики та іноземної мови.

За результатами діагностичної перевірки висновки комісії оформлюються в протоколі. Зарахованим (переведеним) може бути учень / учениця, у якого(ї) діагностична перевірка виявила рівень навчальних досягнень не нижче достатнього з обох предметів. Якщо кількість бажаючих перевищує кількість вільних місць, то зарахованим / переведеним буде учень / учениця, який(а) набрав(ла) більшу суму балів під час діагностичної перевірки.

На підставі висновків комісії рішення про зарахування (переведення) учня / учениці приймає керівник закладу освіти.

На основі освітніх програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

ЗАТВЕРДЖУЮДиректор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради_____ Руслана БАБУХ
« » _____ 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
(базова середня освіта 5-6 класи, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.02.2021 №235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від
09.08.2024 №1120), Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої
освіти)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		5А укр мова	5В укр. мова
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5
	Перша іноземна мова(англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5
	Друга іноземна мова (німецька)	+2	+2
	Зарубіжна література	1	1
Математична	Математика	4+2	4+2
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1,5+0,5	1,5+0,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ, вступ до історії та громадянської освіти	1+1	1+1
Інформатична	Інформатика	1	1
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5
	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури +фізична культура)		28+3	28+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	28
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28+3	28+3

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради

_____ Руслана БАБУХ
« » _____ 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
5 клас, що працює за науково – педагогічним проектом «Інтелект України»
(наказ Державної служби якості освіти №01-10/197 «Про затвердження освітньої
програми науково-педагогічного проєкту «Інтелект України» базової середньої освіти,
адаптаційного циклу (5-6 класи)»)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень 5Б укр. мова
Мовно-літературна	Українська мова	4
	Українська література	2
	Перша іноземна мова(англійська)	4
	Друга іноземна мова (німецька)	2
	Зарубіжна література	1
Математична	Математика	6
Природнича	Пізнаємо природу. Моя планета Земля	2
	Пізнаємо природу. Твої фізичні відкриття	1
Соціальна і здоров'я збережувальна	Навчаємося разом	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1+1
Мистецька	Мистецтво	1
Технологічна	Технології	1
Інформатична	Інформатика	1
Фізична культура	Фізична культура	3
Усього		31
Граничнодопустиме навчальне навантаження		28
Загальна кількість навчальних годин, що фінансується з бюджету (без урахування поділу на групи)		31

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради

_____ Руслана БАБУХ
« » _____ 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького Ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
(базова середня освіта 5-6 класи, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.02.2021 №235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від
09.08.2024 №1120), Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої
освіти)

Освітня галузь	Навчальні предмети	6А	6Б
		укр мова	укр мова
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5
	Перша іноземна мова(англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5
	Друга іноземна мова (німецька)	+2	+2
	Зарубіжна література	1	1
Математична	Математика	4+1	4+1
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	1+1	1+1
	Географія	1+1	1+1
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут	1	1
	Етика	1	1
Громадянська та історична	Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти	1,5+0,5	1,5+0,5
Інформатична	Інформатика	1+1	1+1
Технологічна	Технології	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5
	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом (без фізичної культури +фізична культура)		31+3	31+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	31
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		31+3	31+3

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради

_____ Руслана БАБУХ
« » _____ 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького Ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
(базова середня освіта 7 класи, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
України від 19.02.2021 №235 (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від
09.08.2024 №1120), Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої
освіти)

Освітня галузь	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7А укр мова	7Б укр мова	7В укр мова
Мовно-літературна	аїнська мова	3	3	3
	Українська література	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
	Перша іноземна мова(англійська)	3,5+0,5	3,5+0,5	3,5+0,5
	Друга іноземна мова (німецька)	+2	+2	+2
	Зарубіжна література	1	1	1
Математична	Алгебра	2,5+0,5	2,5+0,5	2,5+0,5
	Геометрія	1,5+0,5	1,5+0,5	1,5+0,5
Природнича	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	2
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1	1	1
Соціальна і здоров'язберезувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1	1
Громадянська та історична	Історія України.	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Всесвітня історія	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Громадянська освіта	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
Інформатична	Інформатика	1	1	1
Технологічна	Технології	1	1	1
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
	Образотворче мистецтво	0,5+0,5	0,5+0,5	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3
Разом (без фізичної культури +фізична культура)		32+3	32+3	32+3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	32	32
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		32+3	32+3	32+3

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради

_____ Руслана БАБУХ
« » _____ 2024 р.

**Навчальний план
Чернівецького Ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
(базова середня освіта 8-9 класи, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
України від 20.04.2018 №405, Типова освітня програма закладів загальної середньої
освіти II ступеня, таблиця 10 Типової освітньої програми)**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах					
		8А укр мова	8Б укр мова	8В укр мова	9А укр мова	9Б укр мова	9В укр мова
Мови і літератури	Українська мова	2+0,5	2+0,5	2+0,5	2+0,5	2+0,5	2+0,5
	Українська література	2	2	2	2	2	2
	Перша іноземна мова(анг/нім)	2	2	2	2	2	2
	Друга іноземна мова (нім/анг)	2	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2	2
Суспіль-ство- знавство	Історія України	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	1	1
	Основи правознавства				1	1	1
Мистецтво	Мистецтво	1	1	1	1	1	1
Математика	Алгебра	2+1	2+1	2+1	2+0,5	2+0,5	2+0,5
	Геометрія	2+1	2+1	2+1	2	2	2
Природо- знавство	Біологія	2	2	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5	1,5	1,5
	Фізика	2	2	2	3	3	3
	Хімія	2	2	2	2	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1	1	1	1
	Інформатика	2	2	2	2	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3	3
Разом		29,5+3+ 2,5	29,5+3+ 2,5	29,5+3+ 2,5	31+3 +1	31+3+1	31+3 +1
Варіативна складова		1	1	1	1	1	1
Прикладні фінанси		1	1	1			
Економіка & фінанси					1	1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження		33	33	33	33	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		33+3	33+3	33+3	33+3	33+3	33+3

Перелік програм, за якими здійснюється вивчення предметів варіативної складової навчального плану

№ з/п	Клас	Назва курсу за вибором чи факультативу	К-ть годин за навчальним планом	Яким чином використані	Назва та автор програми, лист Міністерства, яким рекомендовано використання даної програми
		Прикладні фінанси		факультатив	Ткаченко О.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Лапішко З.Я., за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С. Лист ІМЗО від 28.01.2020 №22.1/12-Г-80
		Економіка & фінанси		факультатив	Ткаченко О.В., Довгань А.І., Часнікова О.В., Лапішко З.Я., за загальною редакцією доктора економічних наук професора Смовженко Т.С. Лист ІМЗО від 28.01.2020 №22.1/12-Г-96

3.2. Освітня програма 10-11 класів (профільна освіта)

Освітня програма Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний» Чернівецької міської ради для III ступеня (профільна середня освіта) розроблена згідно Закону України «Про освіту» та наказу МОН України від 20.04.2018 № 408 «Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти III ступеня» (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 №1493)

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін. Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладів загальної середньої освіти III ступеня.

Для навчального плану школа вибрала другий варіант організації освітнього процесу (таблиця 2), який включає окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів.

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Години, передбачені на вибірково-обов'язкові предмети діляться між двома обраними предметами.

Профіль навчання формується закладом освіти з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

У школі вибрано такі профілі навчання: правовий (10А, 11Б), біологічний (10Б, 11А), економічний (10Б, 11Б)

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети, що вивчаються на профільному рівні для 10Б (група)- біологія, 11А – біологія, для 10А, 11Б (група) – правознавство, 10Б (група), 11Б (група)– економіка.

- факультативні курси:

✓ Диференційне навчання. Розв'язування задач з хімії 10-11 класи;

✓ Фінансова грамотність 10(11) клас;

✓ Досліджуючи міжнародне гуманітарне право.

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>

2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного</p>

		<p>вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задач; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або</p>

		<p>визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до</p>

		<p>висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища.

Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>

Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення

проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти. Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Перелік освітніх галузей. Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури
Суспільствознавство
Мистецтво
Математика
Природознавство
Технології
Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації освітнього процесу в школі є такі типи уроку:

формування компетентностей;
розвитку компетентностей;
перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
корекції основних компетентностей;
комбінований урок.

Також важливими формами організації освітнього процесу є екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу проводиться на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії

учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція буває комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Для учнів, які готуються здавати заліки або іспити проводяться оглядові консультації, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку здійснюється у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також будуються з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні

самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Заняття проводяться і в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відеоуроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу уточнюються та розширюються у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

На основі освітньої програми складено навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Чернівецького ліцею
№12 «Ювілейний» Чернівецької
міської ради

_____ Руслана БАБУХ
«30» серпня 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
(профільна середня освіта 10 клас, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
України від 20.04.2018 №408, Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти
III ступеня (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 №1493))

Навчальні предмети	10 А клас Правовий профіль	10 Б клас Економічний/біологічний профілі
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	2
Правознавство/економіка	+3	+3
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+2	3+2
Біологія і екологія	2	2/+5
Географія	1,5	1,5
Фізика	3	3
Хімія	1,5	1,5
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Мистецтво	1,5	1,5
Інформатика	1,5	1,5
РАЗОМ	32,5+3	32,5+3/3
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи):	38	38

ЗАТВЕРДЖУЮ
 Директор Чернівецького ліцею
 №12 «Ювілейний» Чернівецької
 міської ради
 _____ Руслана БАБУХ
 «30» серпня 2024 р.

Навчальний план
Чернівецького ліцею №12 «Ювілейний»
Чернівецької міської ради на 2024/2025 навчальний рік
 (профільна середня освіта 11 клас, затверджено наказом Міністерства освіти і науки
 України від 20.04.2018 №408, Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти
 III ступеня (в редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 28.11.2019 №1493))

Навчальні предмети	11 А клас Біологічний профіль	11 Б клас Правовий профіль Економ профіль
Українська мова	2+1	2+1
Українська література	2	2
Іноземна мова (англ.)	2+1	2+1
Зарубіжна література	1	1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Правознавство/економіка		3/3
Математика (алгебра та початки аналізу, геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2+3	2
Географія	1	1
Фізика	3	3
Астрономія	1	1
Хімія	2	2
Мистецтво	1,5	1,5
Інформатика	1,5	1,5
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
РАЗОМ	32+3	32+3/3
<i>Варіативна складова</i>	3	
Диференційне навчання. Розв'язування задач з хімії 10-11 класи	1	
Вивчаючи міжнародне гуманітарне право		1
Фінансова грамотність		1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи):	38	38

**Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти III ступеня**

№ п/п	Назва навчальної програми	Рівень вивчення	
1.	Українська мова	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
2.	Українська література	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
3.	Зарубіжна література	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
4.	Іноземні мови	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
5.	Історія України	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407, до навчальних програм внесені зміни (Наказ МОН від 21.02.2019 №236)
6.	Всесвітня історія	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
7.	Громадянська освіта (інтегрований курс)	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
8.	Правознавство	Профільний рівень	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ

			МОН від 23.10.2017 №1407
9.	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
10.	Біологія і екологія	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
11.	Біологія і екологія	Профільний рівень	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
12.	Географія	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
13.	Фізика і астрономія (авторський колектив під керівництвом Локтева В. М.)	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 24.11.2017 №1539
14.	Астрономія (авторський колектив під керівництвом Яцківа Я. Я.)	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 24.11.2017 №1539
15.	Хімія	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
16.	Інформатика	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
17.	Економіка	Профільний рівень	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ

			МОН від 23.10.2017 №1407
18.	Мистецтво	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
19.	Захист України	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407
20.	Фізична культура	Рівень стандарту	«Затверджено міністерством освіти і науки України» Наказ МОН від 23.10.2017 №1407

Перелік програм, за якими здійснюється вивчення предметів варіативної складової навчального плану

№ з/п	Клас	Назва курсу за вибором чи факультативу	К-ть годин за навчальним планом	Яким чином використані	Назва та автор програми, лист Міністерства, яким рекомендовано використання даної програми
	11А	Диференційне навчання. Розв'язування задач з хімії 10-11 класи»		факультатив	Навчальна програма факультативного курсу навчання. Розв'язування задач з хімії 10-11 класи» (45вт. Дехтяренко С.Г.) Лист ІМЗО від 01.07.2020.№22.1/12-Г-465
	11Б	Фінансова грамотність		факультатив	Навчальна програма курсу за вибором «Фінансова грамотність» . Слюсар Д.Г. Зареєстрований у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0655-2022
	11Б	Вивчаючи міжнародне гуманітарне право		курс за вибором	Зареєстрований в каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам За №4.0015-2024

Розділ 4. Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Вагомого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

Педагогіка партнерства ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства. Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- ✓ подолання інертності мислення,
- ✓ перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Наші принципи партнерства:

- ✓ повага до особистості;
- ✓ доброзичливість і позитивне ставлення;
- ✓ довіра у стосунках;
- ✓ діалог – взаємодія – взаємоповага;
- ✓ принципи соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, використовують у своїй роботі не тільки стандартні методи організації освітнього процесу, алей в більшій мірі виявляють ініціативу і будують навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства, використовуються цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно-корисні справи, благодійні акції тощо.

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для Нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- ✓ відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- ✓ активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- ✓ практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- ✓ відмова від орієнтації освітнього процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;

- ✓ виховання вільної незалежної особистості;
- ✓ забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- ✓ впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

В основі форм організації освітнього процесу є формування, розвиток та перевірка досягнення компетентностей.

Також передбачені віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, квести, інтерактивні та інтегровані уроки, проблемні уроки, відео-уроки, пресконференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюється у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до оцінювання навчальних досягнень проводяться оглядові консультації на індивідуальних та групових заняттях, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі впроваджуються інформаційно-комунікаційні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вивчивши потребу щодо вибору батьками форм навчання для здобувачів освіти, особливо для категорії осіб, яким не рекомендовано перебування у закладах освіти (особам з хронічними легеневиими хворобами; особам, які мають розлади імунної системи; особам із захворюванням на цукровий діабет тощо), прийняли рішення:

1. Визначити пріоритетну форму організації освітнього процесу відповідно до рівня безпеки:

- ✓ освітній процес здійснюється наближено до «звичайного» формату заочною формою навчання;
- ✓ перевага надається змішаному формату (частково - заочною, частково - за дистанційною формою);
- ✓ переведення освітнього процесу в дистанційний формат.

2. Затвердити модель змішаного навчання в закладі освіти з урахуванням можливої необхідності оперативного переходу з очної форми навчання на дистанційну і навпаки.

Розділ 5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- ✓ кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- ✓ якість проведення навчальних занять;
- ✓ моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- ✓ оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- ✓ контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- ✓ моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- ✓ створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Розділ 6. Структура навчального року

I семестр - з 2 вересня по 24 грудня 2024 року

II семестр – з 6 січня по 30 травня 2025 року

Канікули:

❖ Осінні – 26.10.2024 - 03.11.2024

❖ Зимові – 25.12. 2024 – 05.01.2025

❖ Весняні – 22.03.2025- 30.03.2025

❖ Пасхальні - 19.04-22.04